

Marilynne Robinson og Abraham

af Nana Hauge

Abraham og Isak-historien har fået et dårligt ry. Hvor den før måske blev opfattet som en opfordring til at sætte sit håb til Gud over alt andet, såsom afkom, rigdom, magt og slægt, mener nogle nu om dage, at vi bør "tage afsked" med fortællingen om Abraham, eller være lettede over, at Gud er "blevet klogere", som det blev sagt i morgenandagten for nogle uger siden. Velment er det sikkert.

Man vil gerne frikende Gud i forhold til menneskets anklager og forurettelse. I grunden er det en slags forsvar for Gud. Som om man ville sige: Gud er i virkeligheden god nok. Især hvis vi hjælper ham lidt på vej. Luger lidt ud i Bibelen eller roser ham for at være kommet til fornuft. Godt, at Gud blev klogere!

Der er imidlertid mange problemer med den opfattelse af Gud. Ja, i grunden er det et opgør med Gud som Gud, sådan som Jakob Wolff skriver i sin fremragende lille bog, Jobs tårer.

For hvis Gud er Gud, er han selvfølgelig den samme i dag og i går og i morgen. Man kan selvfølgelig så være vred på Gud over, at han stillede Abraham på sådan en prøve. Men det kan man jo kun være, hvis det er Gud, der har ansvaret. Hvis det ikke rigtig var Guds skyld, fordi han ikke var så klog dengang på Abrahams tid, så kan man jo ikke stille ham til ansvar.

Hvis man derimod har tillid til, at Gud har ansvaret for alt, kan man til gengæld finde stor trøst i beretningen. Lad mig forsøge at forklare hvordan. I Marilynne Robinsons Pulitzerprisvindende roman Gilead, der former sig som et langt brev fra den aldrende og døende præst, John Ames, til dennes 7-årige søn, kredser Ames om den familie han mistede som ung og den Guds nåde det er at have fået en familie igen, da han i sin høje alder gifter sig med vagabonden Lila, og de får en lille søn.

At få en lille søn i hans alder er en velsignelse, men Ames oplever også uroen ved at have fået en ny familie. Frygten for at dø fra den og frygten for at en anden skal overtage den efter hans død. Men Ames finder trøst i historien om Abraham og Isak. Men også i Ismael og Hagar-historien.

Ames (Marilynne Robinson) kan nemlig læse tekster. Ames kan identificere sig med Abraham, for ligesom Abraham må også Ames, alt for tidligt, opgive begge sine børn. Til vildnisset.

I Abrahams historie, prædiker Ames, ser vi imidlertid også, at Gud griber ind. Han sender i begge historier engle for at frelse børnene. Historierne handler om, prædiker

Ames, at enhver far, ung som gammel (Ames er jo begge dele) en dag må opgive sit barn til vildniset og stole på Guds forsyn. Så lidt er vi som forældre i virkeligheden herre over, funderer Ames.

Der er omstændigheder, som man, selv om man har de bedste intentioner og de bedste rammer, ikke har indflydelse på. At tro, konstaterer han, er at overlade sit barn til forsynet og stole på, at også i vildniset er der engle. ”Det er sådan livet går. Vi sender vores børn ud i vildniset, nogle af dem den dag de fødes. Men derude må der OGSÅ være engle.” skriver han i brevet til sin lille søn. Men selv vildniset er Guds.

Børn har altså ikke kun en far og en mor der sørger for dem. De, har, hvis forældrene ikke kan eller vil, også Gud til far. Og det er en trøst. Det trøster Ames over at skulle forlade verden inden hans søn bliver voksen. Forhåbentlig er det en trøst for sønnen og endelig er det en trøst for de mange børn, der er ofre for afvisning eller vold, for de er samtidig og altid også under Guds gode forsyn. Som forældre er vi i grunden kun Guds redskaber – den ultimative far er Gud selv, konstaterer Ames.